

ACC. N:R M. 15028: 1-9.

Landskap: *H. alland*..... Upptecknare: *Ebbe Nilsson, Låvan*
Härad: *H. öh*..... Berättare: *Oscar Hansson (Isakson), Stubbhult*
Socken: *H. ishult*..... Berättarens yrke: *lantbrukare, förvaltare*
Uppteckningsår: *1960*..... Född år *1884* i *H. ishult*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

*Om Stubbhults by, m.m. s. 1-3,
"Tröjehandlare" (såld hemstickade tröjor m.m.)
och deras försäljningsområden. s. 3-9*

Skriv endast på denna sida.

På ett ställe i Stubbhults by bor tre äldre syskon. Ingen av dem har varit gift. Äldst är Hilma Isaksson, 78 år. Hon sköter hushållet och vårdade sina föräldrar ^{under} deras ålderdom. Fadern blev 93 år gammal och dog 1948. Hennes bröder, Oscar, 76 år, och Karl, i 70-årsåldern, brukar jorden. Det finns 9 tunnland odlad jord och ganska mycket skog, dock inte uppoxen.

Stället är en gammal släktgård. Hilma är född i det tidigare bostället, som var en gammal "höjstua", alltså en ryggstuga med loftsbyggnad vid gaveln. Den revs 1883. En del av en kvarstående uthusbyggnad är gammal. Man har där funnit en bjälke med årtal 1791 eller 1793 inristad. Syskonens farfar dog, då deras far endast var 12 år, men deras farfars far levde till 1888. Han

var född på 1790-talet. Hitna minns honom.
Stället låg före skiftet mitö i gamla
Stubbhults by. Det fick ligga kvar på sin
plats medan de andra gårdarna flyttades
ut. Syskonen Isaksson (fadern hette Isak
Hansson) talar fortfarande om "gatan",
alltså den gamla bygatan.

Stubbhults by tycks ligga ganska avsilt.
Det finns ganska många ställen där men ingen
affär. Närmaste affär finns i Kornhult, dit
det väl är bortåt 3 km. Till Hishult är det 4
km. Men båda bröderna har moped, så de har
inte så svårt att klara av de många backarna
på vägen till Hishult.

Brodern Karl Isaksson har alltid varit
hemma och arbetat på stället. Men Oscar
har inte varit hemma på många år. Han
har varit bosatt i Amerika i närmare 40 år.

gav sig av dit då han åter efter krigsutbrottet 1914
och kom tillbaka till Sverige 1953. I USA var
han under många år förvaltare för en gård.
Ägaren vistades där endast under sommaren.
Nu har han pension från Amerika, 268 kr.
i månaden, och har därför inte brytt sig
om att ta ut den svenska folkpensionen,
som han är berättigad till. Systersonen tycker
inte de är i behov av så mycket pengar, efter-
som de inte har någon att lämna tillgångar
na i arv åt.

Oscar Petersson kallades Oscar Hansson,
när han kom till Amerika. I sin ungdom
var han under sju års tid "tröjehandlare"
och uppköpte sig då i Stockholm varje vinter.
Han började 1907 och fortsatte till 1914. Från
Stubbhults by var det flera, som blev tröje-
handlare. Dessa idkade sin handel i

S. ex. Stockholm, Göteborg, Kalmar och Jönköping,
 Tröjhandlarna sålde hemstickade tröjor, strum-
 por och vantar. De fick ett intyg från kom-
 munalnämndsordföranden varje år, att det
 var hemstörd, och då fick de sälja dessa
 varor fritt ~~utan~~ på marknader. Men de
 sålde också och mesö fabriksvaror från
 Borås. Förutom att de fick sälja hemstörd
 på marknaderna, fick de endast bedriva
 sin handel inom den stad, där de hade
 fått rättigheter. *)

— Vi var 16 stycken, som gick omkring
 och sålde i Stockholm. Vi var ett par hä-
 ifrån trakten, men de flesta var ifrån
 Småland, Kamneda- och Hornsbergstrakten.
 Vi kom upp i september och stannade till
 jul och så åkte vi upp i januari igen och
 var där några månader.

*) En del
 av det som
 berättas här
 har förtäglats
 av Hilma
 Isaksson.
 i denna
 utgåva.

Vi gick omkring ute på gatorna och sålde. På vintern var det kallt, men då behövde folk också något varmt och köpte yllevantar och tröjor. Vi bar alltid öppret, så att folk kunde se vad vi hade. Vi hade slagit remmar om alltsammans och bar det på ryggen, och en del hade vi lagt från på armarna. När så folk stannade och ville köpa något, så livade man från det man bar på ryggen och så kunde folk få välja.

De hemstickade sakerna var tillverkade här i trakten. Här har stickats mycket i Hishult. Men det var inte det kalländska "binget", man ägnade sig åt, utan grovstickning. Här sålde fruntimren i gårdarna och stickade om vinterarna. När jag behövde mer hemstickat skrev jag ibland hem, och så stickade mor sånt som hon och Hilma

hade sticket. Det var Oscar Srensson i Hishult
(hans son Matte har stor diverseaffär där), som
lämnade mig ull i gårdarna, och han beta-
lade då sticketön. 2:50 fick de för att
sticka ett dussin par strumpor. Han reste
till Köpenhamn och köpte ull. Jag fick
beställa vad jag behövde av hemstickat
av honom, och så skickades det upp till
Stockholm.

I Stockholm bodde vi på hotell. Då
kom det resande från Borås dit, och så be-
ställde vi fabriksvaror av dem. När vi var
hemma omkring jnl, kom de resandes
lid mer med träsk och vagn och var här
i trakten i 14 dar. Då beställde vi, vad
vi behövde för vintern och våren. Sen fick
vi det uppskickat till Stockholm.

Jag var god marknaderna i närheten

av Stockholm. Vi var bara ett par, som reste
 ut till dem. De andra hade inget hemstojds-
 intyg med sig hemifrån. Det längsta jag
 har varit till är Sala. I Nyboala råka-
 de jag illa ut vid marknaden en gång. En
 slaktare skickade bud om mig, att han
 ville köpa av mig. Men när jag gick
 dit ner, blev jag hejdat av polisen.
 De undrade, om jag hade tillstånd att gå
 omkring och sälja. Men det hade jag ju
 inte, och så ville de hålla mig kvar, tills
 det kunde bli rättgång. Men det hade
 jag inte tid till, och då måste de ut-
 döma böter med en gång. Då tog de efter
 det högsta och krävde mig om 50 kronor.
 Och det var mycket pengar om den tiden.
 I Stockholm gick vi inte omkring
 och knackade om i husen. Vi sålde ut

gå gatan och till kunderna, som vi kände till.
 Jag hade bara tillstånd att sälja inom Stock-
 holms stadsgräns, men en gång var det 5 st.
 i Sattsjöbaden, som hade skickat bud på mig,
 att de önskade, att jag skulle komma ut till
 dem. Jag åkte ut till Sattsjöbadens sta-
 tion, men när jag gick därifrån, såg jag
 ett par poliser. Jag sneddade och löp-
 grades, att de inte skulle lägga märke till
 mig. Men de ropade efter mig och frågade,
 hur det var med rättigheterna. "Jag bekla-
 gar, det är dåligt", sa jag, "men det är 5 st.
 som har skickat efter mig". Jag räknade upp
 ett par, tre, som jag minnes namnen ^{och adresser} på
 och tog upp anteckningsboken och kunde
 nämna de andra också. "Ja, det är rik-
 tigt, de finns", sa polisen. "Ni får gå till
 dem, men lova att inte gå in i lusen!"

Ja, det lovade jag, men när jag kom fram
knackade de på fönstret överallt och ville köpa
av mig. Snart hade jag sålt slut på nästan
allt ihop, men när jag skulle åka tillbaka till
Stockholm, gick jag till en annan station i
stället, för att inte poliserna skulle få syn
på mig. Jag hade ju gjort som de sa, men
det kändes frägligt ändå.

Fram i februari gick det inte att sälja
yllervaror längre. Då började vi sälja linne-
varor, och det var tunga saker att bära om-
kring.